

ALBINA CARPATILOR

Apare 1 cöldă și jumătate pe săptămână. ABONAMENTUL pentru Austro-Ungaria: pe an 8 fl., pe 6 luni 4 fl. 40 cr., pe 3 luni 2 fl. 40 cr.: pentru România: pe an 20 lei, pe 6 luni 11 lei, pe 3 luni 6 lei. — Un număr 20 cr. séu 45 bani. — Un volum à 6 cöldé 70 cr. séu lei 1'70. — La 10 esemplare 1 rabat. Abonamentele se fac la editorul Visarion Roman în Sibiiu, la colectanți, la oficiile postali și la tóte librării.

Prea multă chibzuélă, norocul țî-l desbară.

Proverb propagat

de

Theochar Alexi.

Vor fi trei-spré-đece ani acum în „câșlegi“, or carneval, cum điceți Domnia-vóstră, dragi boeri din lumea nouă, séu „fărșang“, cum ne exprimăm pe aici pe la noi.

Mé rog, să distingem bine între „fărșang“ și „sfărșang.“ Prima expresiune este mai lătită și cunoscută în sensul de carneval ér al douilea cuvént are un sens de tot restrîns, și se trage din spălătoriile de lână românesce, unde el însemnéză o sêrbare alcătuită de comercianții lánari spre mulțămirea lucrătórelor, pe la „sfărșitul“ lucrului.

Cuvéntul sfărșang este dar compus din fărșang și celalalt element să ni-l esplice filologii nostri!

— Ține caii frate! unde vom ajunge decă vei merge tot așa înainte băténd câmpii?

Bine điceți, on. cetitorî, m'am rătăcit cu vorba, și-am scăpat din vedere pe coconașul Mitică Molea, despre care mi-am propus a vé vorbi.

Coconașul Mitică Molea, un boboc de flăcău, -- adică este vorba de acum trei-spré-đece ani, că-cî de atunci și până astăđi, s'a împlinit vechia đicală: „ce-a fost verde s'a uscat, ce-a înflorit s'a scuturat,“ însé fiind-că trebuie să începem cu voia Domnia-vóstră, dela început, datoria mé silesce a spune despre coconașul Mitică, cum era pe atunci. Ca om nepártinitor și fără nici un pic de pizmă, trebuie să marturisesc, că coconașul nostru era un adevérat boboc.

Se întorsese dela Viena, unde fusese la învățatură în comptoriul unui bancher și unde stătuse un an întreg, făcénd ispravă togmaî ca și a cincea rótă la un car. Să-l fi audít însé vorbind despre Viena și despre comptoriul, în care încurcase și el un loc, ai fi cređut, că nimeni nu e ca densusul în întréga capitală a Austriei.

Aici în Bidinescei avea vadă mare, că-cî era îmbrăcat cu haine din Viena, un lucș rar pe vremea de pe atunci; dar' nu numai vestmintele îl deosebiau de ceialalți Bidinescenî, ci și frisura sa, forma barbei sale, pe care o purta, după cum se esprima el „à la Macs.“ Ce-î drept nu-î păcat! Pêrul lui întreg, atât cel din cap, cât și cel din barbă și mustăți, era negru ca pana corbului, și strălucia de-ți lua viderile. Nici nu s'ar fi putut altfel, că-cî dór' nu se prinsese de „geaba“ frate de cruce cu primul friser al Bidinescilor, đicéndu-și unul altuia: mé și tu.

Fața lui era albă ca laptele, ér ochi avea, — nici nu sciú cu ce să-î asemén, — avea însé ochi frumóși de tot. Nasul îi era potrivit, gura cu dinții întregi, și nu mirosia, decăt a tutun. Écă cum era coconașul Mitică în privința chipului séu. Despre mintea sa veți afla mai în colo, ce plătia.

El ajunsese în anî, în carî omul se póte gândi la însurătóre. Tatăl-séu îl scutise cu bani de serviciul militar. Tóte coconițele din Bidinescei, după părerea lui cel puțin, muriau după el. Cum să nu se fi decis deci a se însura?

Adică acéstă decisiune o luase el încă cu ver o opt séu đece ani înainte, pe când ámbla încă la scóală și pe când îi căduse „tronc la inimă“ o soră a unuia dintre conscolarii séi. Acéstă însé n'o putem lua în samă, fiind o copilăria Decă am vroi să judecăm astfel, atunci tótă lumea ar rămânea de ris. Așa đeu! aduceți-vé aminte de însăși copilăria Domniilor vóstre!

Primul gând serios de însurătóre coconașul Mitică nu-l puse decăt acum trei-spre-đece ani. Étă adevérul.

Se hotărîse, să cêrá pe fata unui comerciant din cei mai de frunte, pe coconița Marița Brelant, că-cî pe lângă

nevastă îi trebuia pe atunci încă și ceva bani, de vreme ce banheria, adică meseria pe care o învățase el, nu se putea purta nici pe atunci numai cu singura știință, chiar decât știința sa ar fi fost în adevăr atât de mare. precum dicea el, că este.

Coconașul Mitică era tânăr, era frumos și fusese la Viena; astfel de calități și atunci, ca și acum au împus și vor împune tot-deuna coconițelor noastre. Marița Brelant fiind și ea în numărul acestor coconițe, nu putu face excepțiune, prin urmare coconașul Mitică n'avea decât să caute un privilegiu, ca să-și pótă face declarațiunile învățate de rost de prin cărți speciale, de care nemții au scris încă cu prisos.

Alt privilegiu mai nimerit pentru împlinirea acestui scop putea óre fi, decât un bal? Mitică cel puțin socoti că nu și profită de prima ocaziune, ce i-o oferă „balulu naționalu,” care avea loc în fiă-care an.

Am scris cuvântul bal după ortografia cea mai nouă de pe atunci. Învățații sêu doctii nostri ocupați cu curățirea sêu purificarea limbei de elementele și formele străine, se cam „ulului”-seră, după cum vedeți.

Acest bal vestit și renumit din Bidinesci, în anul acela ajunsese la culmea strălucirii sale. Veniseră tineri de prin Ardeal de se îmbrăcară în costum național și dansară „călușari.” Era un bal, unde entuziasmul, unde înfocarea națională isbucniau din toate părțile, unde în furia veseliei nu te mai uitați, ce faci și cum faci, unde tot în această furie, o mulțime de fete mari și măricele avură trecere foarte bună.

Da, balurile de pe atunci, cu totă ortografia lor poită, erau adevărate petreceri, er' nu ca astăzi curate exosițiuni de toalete, arene pentru desvoltarea unui lues ruinător și prin urmare de — rîs!

Dicem: de rîs, că-cî pe omul fudul nu-l poți lovi mai bine, decât rîdendu-ți de el acolo și atunci, unde și când el așteptă, ca să-l admiri, fă chiar și în rîu! . . .

Coconașul Mitică o nimerise, încât nu se putu mai bine. Avuse un noroc orb pe lângă coconița Marița Brelant. Ajunseseră lucrurile așa departe, încât la despărțire, când coconașul Mitică ținea mantela coconiței Marița ajutându-i să-și bage brațul în mîneca stîngă, acesta șopti cavalerului privindul cu o privire dulce:

„Vin-o, de vorbește mîne cu tatăl-meu!” Coconașul Mitică de bucuria nu putu dormi totă noaptea. Acestă împrejurare nu-î aduse însă nici o scădere: una pentru că n'avea încă nici o trebă, ér alta pentru că a două și era și de Duminecă putea prin urmare să dormă până n'amedia mare.

Când se trezi din somn, se sfătui cu tatăl sêu. Bêtrânu Molea nu găsi destule cuvinte, pentru a lăuda gustul și mintea fiului sêu, și-î dete din totă inima binecuvântarea sa, dorindu-î isbândă bună în momentul, când, „coconașul tatăl,” când Mitică, „dichisit” de mama focului, o porni mai înainte la friser, cu scop ca de acolo să mîergă după dulcea șoptă a Mariței, să o pêtescă dela tatăl ei.

La friser se afla lume multă, de vreme ce era și de Duminecă și încă Duminecă din carnaval.

Coconașul Mitică vrînd nevrînd, am putea dice mai mult nevrînd, fu silit să aștepte, ér această așteptare fu spre rîul lui, că-cî îi dete ocaziune de a se sfătui și a chibzui cu un amic al sêu, care aștepta la friser, ca și el.

Astfel era făcut coconașul Mitică; el nu putea isprăvi nimic, fără de consultări, fără de cercetarea părerei a tuturor, cu cari se întelnea.

Își găsise sacul petecul. Amicul, de care este vorba aici, aruncase și el un ochi pe coconița Marița Brelant, și observase cu mare necaz progresul făcut de Mitică la balul reuniunii. El se sili a-î băga fel de fel de gîrgăunî în cap, a-î face témă, dicîndu-î, că tatăl fetei, coconul Brelant, după cât scie el, nu se va învoi nici odată pentru a da pe fică-sa unui tânăr, care amblă fără nici o trebă.

Acastă observațiune se păru prea nimerită lui Mitică, atât de nimerită, încât ea îl decise pe loc, a amena pețirea sa până atunci, până va deschide banheria, o întimplare, care nu avea să întârzie multă vreme, că-cî coconașul Mitică se deduse deja în vorbă pentru închirierea unui biroû, ér tabla de firmă o și comandase, încă cu litere de aur și cu o cumpănă, tot de aur, zugrăvită în mijloc. Luându-se dar după hotărîrea sa, el nu se duse în acea Duminecă la coconul Brelant, prin urmare nici nu peți pe coconița Marița.

A două și se grăbi a încheia contractul pentru biroû și alergă a comanda mobilierul trebuincios. Peste două, trei mult patru săptămîni putea să deschidă banheria și să pêtescă apoi pe Marița.

Ver-o câte-va zile după aceea, într'o Duminecă memorabilă la balul „junimeî” — pe atunci aveam două baluri românesce că-cî și junimea de toate clasele arangea în fiă-care carnaval câte un bal, — la balul „junimeî,” vroind coconașul Mitică Molea să se apropie de coconița Brelant, fu primit, de acesta cu o răcelă ca de ghiață și părăsit la primul moment, în favorul amicului sêu, cel cu sfatul bun, cel de la friser.

Ca să nu întindem vorba prea mult, — că-cî poveste înainte mult mai este, — vă vom spune numai, că mobilierul de biroû al coconașului Mitică Molea nu se gătise încă, că prin urmare el, după sfatul amicului sêu și după însăși a sa hotărîre, nu putea să pêtescă nici acum pe coconița Marița Brelant. Dar era deja de prisos să o mai facă de óre-ce prin oraș se lăti svonul că mult pomenita coconița s'a logodit cu amicul cel sfătos al lui Mitică.

Acest svon n'a fost deșert, ci basat pe adevăr, că-cî încă în decursul aceluî carnaval se serbă și cununia acestei părechî.

Écă dar, cum pentru prima óră coconașul Mitică Molea își desbără norocul, fiind-că prea chibzuisé când nu se potrivise.

Banheria era de mult deschisă, treburile mergeau cum mergeau: mai mult rîu decât bine. Nu doră din altă pricină, ci numai, fiind că stăpânul banheriei, fiind că coconașul Mitică sta cu gândurile rătăcite prin mălmirea, pe care i-o făcuse prietinu sêu împreună cu coconița Marița.

Mălmirea ținu cât ținu, apoi se mai slăbi și, în fine, îl părăsi cu totul, pentru a da érași încăpere dorului de însurat. Așa sunt tinerețele, uită de un necaz pentru a da de altul.

Coconașul Mitică ochi érași pe o fetiță destul de bună, domólă cu zestre de ajuns. De astă-dată, lucruse cu pețitoare: dic pețitoare în plural și nu în singular, că-cî în adevăr avuse două pețitoare, după obiceiul sêu, care nu-l îngăduia a se mulțami cu părerea unei singure persóne.

Avînd deci două pețitoare, lucrurile merseră de

minune, — până la o vreme, până la „ceasul bun,“ cum se numește cu drept, cu nedrept, acel ceas, în care se logodesce o părechiă de tineri.

Dar când era să ajungă treba la „adică,“ étă, că cele două pețitoare se desbinară întru atât, încât una din ele, care avea inima mai spurcată, se hotărî a strica cu ori-ce preț norocul fetei.

Ascultați numai cât de lesne isbuti la împlinirea scopului ei răutăcios. Temelia uneltirei sale a fost o dispozițiune spirituală a coconășului Mitică, de care nu v'am pomenit încă nimic până acum, a fost superstiția, credința deșertă a lui Mitică.

Pețitorea cea cu fiere la inimă, pândi venirea logodnicului și-i eși cu gol înainte. Nu se mulțami însă cu faptul în sine, ci mai adause și vorbe pătrunzătoare și étă de care:

„Vai, coconășule“ — dicea ea — „ce păcate de capul meu, de ți-am eșit cu gol înainte, acum în minutul, când întri, să te logodești! Togmaî eü, să-ți fiü „cöbe“ rea?...”

Trebue să scii, că afurisita de vötră îl nimerise pe Mitică, unde îl durea mai tare, îl băgase în gröză, că-cî de nimic n'avea respect mai mare, decât de cuvëntul „cöbe,“ pe care-l întrebuițase pețitorea. Auđind acest cuvënt într'o împrejurare atât de importantă pentru viața sa întregă, Mitică își eși din fire, se întörse de pe pragul ușei lăsând pe socrii, pe mirésa și pe óspeții de logodnă în așteptare deșertă.

Astfel o păți Mitică pentru a două óră tot din pricina afurisirului său obiceiü de-a se sfătui prea mult.

Trecu apröpe un an fără altă încercare din partea coconășului nostru. Dar tatăl său nu-i da pace îndemnându-l să se însöre. Atât îi cântase la urechi, încât se decise, în fine, de a peți pentru a treia óră.

Și astă-dată, decă s'ar fi mărginit a tracta lucrurile numai pe acolo, pe unde se cădea ar fi scos'o la cale. El însă, după năravul său cel rău, cel din fire, care, după vorba Românului, n'are lecuire, spuse éráși la toți amicii săi, se sfătui cu Stan, cu Nan și cu ori-cine se întelنيا. Ajunsese în gura întregului oraș, îl vorbea prin cafenele. Toți își aduseră aminte de cele două încercări de însurătoare ale lui Mitică, de cele două încercări, care avură un sfērșit de rfs. Unii dintre pretinșii săi amici, tineri rēsfățați, făcură rēmașag, că și de astă-dată îl vor opri dela logodnă în clipa cea din urmă. În adevër acesti batjocoritori căștigară prinsörea (rēmașagul). Midlocul, pe care îl întrebuițară pentru a speria pe Mitică, fu dovada, că fiitorea sa logodnică se născuse într'o di de Vineri, și că prin urmare el își va lua de nevastă o „chézá“ rea.

A patra óră, éráși la un interval de un an Mitică fusese mai cu minte, nu se mai deduse în vorbă despre pașii, ce făcuse, pentru a peți o fată tot din familiile cele mai de frunte și astfel merse bine înainte, când de odată se întemplă, de muri tatăl său și cu câte-va dîle mai în urmă un unchiü al său. Cest din urmă era bogat și n'avea alți moștenitori decât pe Mitică. Mitică nu putu purta singur, atâtea întemplări; el trebuia să se sfătuiască cu amicii săi, cari-i dădeau povețe tot contrarie. Scii cum e lumea! decă ai sta să faci cum dice ea, în tóte dîlele ar trebui să schimbi, să strici, ce ai făcut erî. Cam așa-i merse și lui Mitică, ér sfērșitul fu, că nóua sa mirésă vëndându-se negligétă de mirele ei îi dete drumul.

Mitică nu se mähni prea tare, că-cî acum avea din

ce să trăiască boeresce. După ce se arangease în casele, pe care le moștenise dela unchiul său, care arangeare îl ocupase un an întreg, acum dar, după ce se aședase în casele sale, începu să se gândescă éráși la o soțiă.

Până aici căutase mai mult la bani, acum cerea frumuseță și învëtatură.

Trebue să scii, iubiiilor cetitori străini, că în Bidinesci nu a fost, nu este și nu va fi nici o dată lipsă de fete frumoșe și bine crescute; întrebați numai pe mumele fetelor, decă nu mă credeți pe mine!

Mitică însă își alese pe cea mai frumoșă, pe flórea fetelor, pe Elena Fumul. Pe lângă frumusețe, Elena mai avea și alte daruri. Scia să cânte la pian, scia franțuzesce, englezesce, las' că de nemșesce nici nu vë mai spun nimic.... Mai curënd ar trebui să afirm, că scia românesce, că-cî pentru o Romăncă din Bidinesci, una de cele cu pretențiuni de creștere bună, ar fi o minune mai mare, să nu scie nemșesce, decât românesce. Decă nu mă credeți, întrebați — nu pe mumele fetelor, ci pe domni profesoři români.

Mitică de când se îmbogățise, avea poște de om bogat, adică aștepta ca tóte să-i mérgă după plac și voiă; numai păcat, că chiar el însuși nu scia lámurit, ce-i place și ce voiesce, că-cî pe fiă-care minut el își schimba gustul după gustul altora.

Când sta de vorbă cu ómeni, cari trăgeau a mare, atunci îi plăcea fiitorea sa mirésă, că-cî scia să grăiescă, în fel de fel de limbî, despre musica vocală, instrumentală, clasică, bisericescă și profană; vorbea, éráși în tot felul de limbî, de pictura italiana și flamandă — să nu cum-va să cetiți flămândă! că-cî acest epitet se potrivește mai bine la arta său la darul poesii; mai grăia coconița Elena și de sculptură, de arhitectură și de multe alte lucruri, de te cuprindea o mirare nespūsă când o auđia.

Când însă Mitică își petrecea cu vechii săi amici, ómeni cu plăceri mai modeste, mai de nasul Bidinescilor, atunci coconășul nostru se prefăcea fără de veste; atunci cerea dela fiitorea sa soțiă să scie să gătescă nu numai bucate, dar și rochi pentru dēnsa și pentru — copilași; pretindea să le facă pe acestea tóte cu gust și cu puțină cheltuielă, ca să aibă folos de banii săi, să nu-i risipescă pe nimicuri.

De câte-ori se afla în asemenea dispozițiuni de spirit, coconășul Mitică era nemulțamit de Elena lui. Era nemulțamit, că-cî se întimplase adese-ori, să o găsescă, — și togmaî atunci când îl apucau mai vertos poștele de căsniciă, — să o găsescă, đic, negătita, adică îmbrăcată în negligé, cum e vorba. Mitică era cu atât mai nemulțamit, fiind-că în asemenea cazuri Elena dispărea împreună cu mama sa, dispărea, pentru ca să o gătescă mama, că-cî singură, biata Elenă nu era în stare a-și pune diferitele fuste și rochi, care formeză toaleta complectă a unei dame; fiind Elena deci förte nepricepută la arta îmbrăcării, facerea toaletei ținea uneori óre întregi și Mitică trebuia să aștepte; când mama și fata eșiau la ivelă și când Elena se apuca de vorbă cu Mitică ea nu voia nici o dată să-i dea în glas, să-i grăiescă de murături, de chiffele, de sarmale, musaca și de alte bucate scăđute, ci ținea una: concert, soarele, teatru, actori și d'al de astea!

Mitică de când se îmbogățise, se făcuse pretențios, față de alții; érá Elena, despre partea ei, era destul de

închipuită, că-cî decă ar fi fost mai modestă, nu s'ar fi putut numi: fata cu învățatură multă.

Să vă spun pe scurt: Mitică ațîțat fiind de vechii săi amici, începu a lua pe Elena cam peste picior, ér coconița Elena nu putu suferi asemenea tractament și — despărțenia fu gata înainte împreunării, spre binele ei și spre răul lui, după cum vom vîdea mai târziu.

Mitică se hotări acum a nu se mai gîndi de loc la însurătoare.

Lesne te hotăresci, deș, dar greu este a îndeplini hotărîrea, mai cu samă când pe timpul nopții, cu tôte că îți ard două luminări de stearin în odaia, când ȕic, pe timpul nopții cumplite, nu poți adormi în pat, fiind-că îți aduci a minte de tatăl tîu cel mort și de unchiul tîu éráși mort, care din întemplantare repausase chiar în odaia, unde dormia Mitică.

Domnia-vóstră toți, cari în fragedă pruncia Domniei-vóstre simțiați, cum vi se făcea pîrul măciucă 'n cap, când doicele Domniei-vóstre, ba chiar mumele, seú alte femei nesocotite vî amenințau cu: „mumuș“ spaima copiilor ungureni, vî spuneau de stahii, de pricolici, de vírcolaci, de mîdă-nópte, de muma-pădurei, de ucigă-l-crucea, și altele cîte și mai cîte, care de care mai înfiorătoare, — Domnia-vóstră, cari vî aduceți a minte de frica, ce o duceti atunci, când vî pomeniați singuri prin întuneric, — veți avea o dréptă închipuire despre „urítul“, care ajungea pe Mitică, de cîte-orî se întemplantă, ca să se trezescă din somn pela mîedul-nopții, un urít, care-î seca pîna și măduva din óse, și mi-l slăbia de mi-l făcuse „tîr“ și mi-l silia să se gîndescă neîncetat la alungarea acestui „urít“ prin vrăjirea cea mai nimerită, adică prin însurătoare.

Pentru a nu vî osteni prea mult, nu vî voiú însira cu aménuntul cele șese seú șépte încercări, pe care le mai făcu Mitică în decurs de câți-va ani, câteși șépte nereușite, tot din vechia pricină de chibzueli prea lungi, ci vî voiú spune, că Mitică, pe care acum îl putem numi Dimitrie, vî voiú spune dar că Dimitrie pentru a trei-spré-decea órá își propuse a lua de soțî éráși pe cea mai frumoasă fată din Bidinesci.

Mé rog, să nu vî gîndiți la coconița Elena Fumul, fata cea mai frumoasă de odinioară, că-cî Elena acum nu mai era ce a fost. De când cu frumuseța ei, trecuseră ver o câți-va ani, și de când cu fetia ei, éráși trecuseră ver o câți-va ani. Acum era măritată și căsătoria îi priise bine, era grasă, și grósă ca o bute de 40 de vedre. Însé vaî, la pian nu mai cînta, nu deș, că-cî avea acum destule concerte, esecutate de copiii ei. De învățatură nici că-î mai pása! că-cî trebuia să facă la bucate și la ciorapi. trebuia să croiescă, să cósă și să cîrpescă. Avea de lucru de nu mai scia, unde-î era capul. Dăduse de un bărbat harnic, care o pusese pe calea cea adevărată. Elena se făcuse o „găzdóia“ bună bunică, ér învățatura ei se duse par' că nici nu fusese, că-cî această învățatură n'a fost decăt o spoielă meșteșugósă, adică: Elena studiase edițiunea a două-ȕeci și treia din „encyclopedia“ seú „lecsiconul de conversațiune“ al lui Brockhaus; d'aceea scia odinioară să vorbescă cu atât temeii despre tóte. Acum studiind la cîntece d'al de: ha ia popaia, seú: dormi puișorule, uitase mai tot ce învățase din acel op savant. Mai ținea dór' aminte pîna la litera **D**, dacă nu mé înșel, pîna la cuvîntul Delphi, ér din rest „botă“ nu scia.

Voind să vî grăiesc de fata, care acum era cea mai frumoasă în Bidinesci, nu m'am putut reținea de a nu vî

reaminti de coconița Elena, ca de o vechiă prietină, de care să ne luăm acum ȕiua bună, că-cî n'avem s'o mai întînim fiind-că nu era amică cu urmașa ei, cu coconița Săftica Aȕsor, minunea fetelor.

Dimitrie n'ar fi apucat să o iea de nevastă nici pe asta, adică pe Săftica decă nu s'ar fi întemplant să fiă togmai a trei-spré-decea fată, după care a âmblat cu gînd de însurat. Fiind însé togmai a trei-spré-decea, se vede tréba că i-a fost ursită lui drept rêsplată pentru lunga sa togmelă cu norocul.

Săftica Aȕsor și Dimitrie Molea deveniră dar nevastă și bărbat. Se schimbăse Dimitrie, nu mai era precum l'am cunoscut. Nu mai era cu mintea ca mai nainte, i-se copsese puțin. Stricase frăția de cruce cu friserul; nu-și mai ȕicea unul cătră altul: mé și tu; nici nu s'ar fi mai cădút așa ceva, de óre-ce Dimitrie ajunsese unul din banherii cei mai fruntași, și anume ajunsese cu ajutorul moștenirei dela unchiul seú, că-cî: banul bani face, și: lac să fiă, bróscele s'adună.

Săftica avea vîrsta togmai pe jumătate ca coconul Dimitrie, ér gusturi tot din potrivă.

Coconul Dimitrie îi plăcea numaî lucruri trainice și bune fiă și mai eftine; coconul Dimitrie îi plăcea odihna, rînduieía din casă, petreceri în cercul familiei. Săftică din contră îi plăcea tot ce era mai scump, mai arătător, fiă și mai prost. Săftică îi plăcea alergăturile, petreceri sgomotóse. S'aú mai pomenit nepotrivelii ca aceste între bărbat și nevastă și unde s'aú pomenit pacea domestică nu prea a rémas netulburată. Dar mai réu era în casa coconului Dimitrie, că-cî în acea casă nu stăpânia stăpînul, ci stăpînea muierea adică cocóna Săftica, cu gusturile ei ruinătoare.

Lucrurile ajunseră așa departe, încât nu se mai vorbia de casa coconului Dimitrie Molea, că-cî acéstă casă se numia acum a cocónei Săftică, ba ce e mai mult, coconul Dimitrie își pierdu chiar numele seú, pe care-l purtase din copilăria cu cinste și mândria. Și-l pierdu, pentru a purta numele de „Săftoiu“, după cum se deprinsese să-l polecrescă tótă lumea.

Unde te întorceai tot de Săftica auȕiaí. Se vorbia de rochile ei, cum vorbim noi astăȕi de isbândile dorobanților români. Dar și avea cîte șese-spré-dece rochii, care de care mai scumpă și mai gătită. Costa cîte una pîna la 300 fiorini. Costa deș și avea cîte un „șlep“ cum ȕicem noi Români nemții seú „treu“, cum ȕic Români franțuzii avea cîte o códá cît coala, de mătura stradele când eșia pe jos. — mătura stradele și punga coconului Dimitrie.

Cum Dumneȕeu să nu o fi vorbit lumea, de vreme ce ea se purta astfel? Apoi mai avea darul de se juca în cărți. Perdea și câștiga într'o séră cu sutele de fiorini, se irita, ceea ce era periculos pentru dînsa, că-cî era atacată, avea pieptul slab. Acéstă slăbiciune nu o opria însé dela nici un bal, dela nici o petrecere nopturnă. Pretutindení Săftica era regina atât în privința toaletei, cît în privința nepăsării, cu care consuma cele mai scumpe plăceri.

Ar fi fost mirare, decă nu ar fi întrecut pe tóte cu toaleta ei, de óre-ce pe urma ei se înavuțise un biet comerciant de articole de modă. Mai mare mirare ar fi fost însé, decă pieptul ei și punga coconului Dimitrie seú Săftoiu, — cum îi ȕicea acum, — ar fi putut susținea pîna în sfîrșit acéstă risipă de sănătate și de bani.

Săftica muri. Ferice de ea, că-și trăise veacul! dar

vai de Dimitrie, pe care nu-l mai putem coconi acum, că-cî nici chiar cheltuelile pentru înmormântarea Safticăi nu le putu acoperi din ale lui. Rămase dator, ér creditori sîi veniră cu cîrdul, îi puseră peceți la ușa biroului, peceți la ușa salonului, unde trântiseră grămadă tóte „ca-trafusele“ lui și ale repausatei, după ce le scrisese mai întăi delă judecată; apoi veniră cu toba și-i vëndură tóte: casa și masa, pat și scaun, haine și cămăși, tot, tot, astfel încât Dimitrie rămase, după espresiunea vestitului nostru V. Alecsandri „lipitul păméntului.“ Da, rămase sêrac, ca vai de el și neputincios, că-cî își stricase ochii de plînsul cel mult și nu mai videa bine. Era așa de lipsit, încât până la cele din urmă, togmai acum când scriu aceste rënduri, și trei-sprê-dece ani după primul sêu gînd de pețire, ajunse

să cêră milă pe la ușile ómenilor. Acesta fu cel din urmă sfat pe care-l primise delă vechii sêi amici, când îi rugase, ca să-l ajute și să-l scape din nevoi

Străbunii nostri, Râmieni — cum numesce poporul de pe la țêră, pe vechii Romani, — Râmieni reprezentău pe deita norocului, pe Fortuna, stînd pe o rotă.

Cât erau de înțelepți, cât de bine cunoseau ei pe această deita capricioasă, care-ți întórcé spatele, îndată ce nu-î vei tînde mîna fără preget în prea scurtul moment, când ea îți suride.

Iubite cetitor! Ți-am povestit viața lui Dimitrie Molea și ți-am arêtat tristul sêu sfêrșit, ca să înțelegi mai bine adevêrul proverbului: Prea multă chibzuélă, norocul ți-l desbară.

Vasile Alecsandri.

În numărul de față al „Albinei Carpaților“ presentăm cetitorilor nostri portretul celui mai mare poet român. Domnul Vasile Alecsandri nu este numai cel mai mare, ci tot deodată și cel mai cunoscut poet; numele și poeziile d-sale aũ esit de mult dintre hotarele Moldovei și aũ pêtruns prin tóte celelalte provincie locuite de Români, aũ pêtruns chiar și prin acele părți, pe unde un potop de prosă versificată stricase gustul pentru adevêrata poesiă.

Ceea ce a făcut pe d-nul Vasile Alecsandri poet, și anume cel dintăi între Români, este fără îndoieală geniul sêu, este sublimul dar al naturei; însê ceea ce i-a permis a cultiva necontentit acel dar al naturei, ceea ce a dat geniului un deosebit avênt, a fost norocita pozițiune socială a poetului. Esit din rangurile aristocrației moldovene, d-nul Vasile Alecsandri a moștenit avere delă părinții sêi. Acéstă avere l-a scăpat de grijile subsistinței, i-a permis să trăiescă neatêrnător de nimeni și fără funcțiuni, să călêtorêscă prin cele mai frumoșe țeri și ținuturi ale Europei. Astfel de împrejurări îngroșă, cum am dice, „vêna poetică“, lasă musa la largul ei, țin fantasia tot deuna deștêptă și ocupată.

În următórele ne vom încerca să resumăm într'o mică schiță biografică cele mai însemnate întêmplări din viața d-lui Vasile Alecsandri.

Marele nostru poet s'a născut togmai în zilele lui

Ipsilanti și-ale lui Tudor Vladimirescu, zile agitate și de mare gróză pentru boerimea moldavo-română, care fugia cu grămada prin țerile vecine. Și cum era să nu fugă?

Heteriștii și cu Turcii se întreceau prădând țerile române și comițênd tot felul de fapte neomenóse.

Cea dintăi scólă, frecventată de Vasile Alecsandri, a fost un institut din Iași. După ce termină învățaturile în acel institut, poetul nostru fu așêdat la Paris în cea mai fragedă etate, că-cî nu era pe atunci nici de cincisprê-dece ani. În Paris petrecu, continuându-și învățaturile, până la anul 1839 sêu 1840. Când se întórcé în patriă, făcu cea dintăi călêtoriă prin Italia, țera favorită a poetilor. În anul 1840 d-nul Mihail Cogălniceanu se făcu redactor al unei foi literare cu titlul: „Dacia literară“. La acéstă fôia colaborară Constantin Negruzzi și

junele nostru Alecsandri. Acesta din urmă publică în numita fôia o interesantă scriere în prosă, adecă „Suvenire din Italia“. După încetarea „Daciei literare“, care s'a întêmplat în anul 1842, d-nul Vasile Alecsandri începu opera sa cea mare, colectarea poeziilor populare: d-sa călêtori prin mai multe părți ale patriei, s'amestecă prin poporul țêran și prin păstori și culese cu multă grijă și dragoste produsele musei țêrănesci, adecă doine, hore, balade și basne. Fărmeccat de frumusețea poeziei populului, d-nul Alecsandri mai târđi cercetă și celelalte provincie

Vasile Alecsandri.

românesce (Bucovina, Transilvania, Muntenia) continuându-și mărșă lucrare începută în Moldova.

În restimpul dela 1840 până la 1844 se întorseră în Moldova mai mulți junii boeri, cari studiaseră în Franca și Germania, între acestia și Constantin Negri. Acastă tinerime luminată adusese în țără ideile de progres și formă cu timpul un partid politic. Unde sunt idei nouă, acolo se simte și necesitatea de organe de publicitate. Spre a răspunde acestei necesități, D-nii Cogălnicenu, Ion Ghica, Vasile Alecsandri și P. Balș fundară fôia „Propășirea“. Tot cam pe acelaș timp Domnul Mihaiu Sturza încredință conducerea teatrului național unui directoriu, care se compunea din D-nii: Mihail Cogălnicenu, Vasile Alecsandri și Constantin Negruzzi. Teatrul era cu totul lipsit de piese originale românesce; acastă împrejurare îndemnă pe d-nul Vasile Alecsandri a căuta, să astupe însuși lacuna. Domnia-sa începu a compune nisce comedii, în care biciuia fără sfîlă defectele socială și zugrăvia cu fidelitate năravurile contimporanilor sêi, imitând până și limbajul personajelor de diferite clase și de diferite naționalități. Prin piesele acestea autorul nu numai că pentru literatura origininală încontra literaturii de traduceri, dar esercia încă și asupra publicului o simțită influință morală. Etă adevărata origine a activității dramatice a marelui nostru poet.

În anul 1844 fôia „Propășirea“ fu suspendată. Redacțiilor ei prin urmare aũ fost siliți să mai pună condeiele la rugină, așteptând timpuri mai bune.

În anul 1848 d-nul Vasile Alecsandri luă parte la mișcarea junimeii patriote. Lucru prea natural: d-sa încă era pătuns de ideile și de simțămintele, ce înflăcărau pe amicii lui Negri și ai lui Bălcescu. Mișcarea junimeii nu reuși. Autorii ei fură arestați în noaptea de 29 Martiu și pedepsa, ce li s'a dictat, a fost esiliul. Domnul Alecsandri apucă drumul spre Franca, ca și bunul sêu amic Negri, ca și Cogălnicenu, Cuza ect.

Venind pe tromul Moldovei Voevodul Gregoriu Ghica 1849, esilați primiră voia de-a se întorče în patriă. D-nul Vasile Alecsandri petrecu timp mai mult în Paris, unde se ocupa necentenit cu lucrările sale poetice. La 1853 d-sa publică în capitala Franceii o colecțiune de poezii proprie, intitulată: „Doine și lăcrămiore“. La 1855 s'aũ tipărit în Paris „baladele și cântecele poporale ale României“, traduse în limba franceză de acela, care le-a și cules, adecă de vestitul nostru poet.

Revenind în țără (1855), d-nul Vasile Alecsandri s'apucă ărăși pentru cât-va timp de redacțiunea „Propășirii“. Dar fiind-că lumea era agitată de politică, începu și d-sa să lupte pentru ideia cea mare națională, pentru unirea țerilor. La Adunarea din 1857, convocată în 22 Septembrie, poetul nostru luă parte ca deputat. Togmai în acastă Adunare se ceru mai întâiu pe față atât Unirea, cât și Domnul străin ereditar.

Când cu alegerea de Domn, în an. 1859, pinte numele altor candidați la tron figura și acela al d-lui Vasile Alecsandri; noi însă nu credem, că d-sa ar fi aspirat vre-o dată la Domniă; ba suntem convinși, că având chiar șanse de-a reuși, d-sa ar fi respins, ca și Const. Negri, corôna. ce i-s'ar fi oferit. Unul ca d. Alecsandri cu anevoiă s'ar fi putut îndupleca să schimbe lira sa de poet pentru sceptrul unui principe, să părăsescă dalba lume a fantasiei și o vieță

liniscită, spre a se arunca în brațele desolatei realități și spre a-și împlăea capul de griji.

D-nul Vasile Alecsandri avea să devină principe într'un alt înțeles. După Unirea țerilor ilustrul poet se aplică mai cu de-adinsul la lucrările sale literare și politică nu mai făcea, decât din când în când, și anume ca deputat și senator. Lucra neobosit, precum lucră și astăzi; din condeiu d-sale curgeau mereu poeziile, opurile teatrale și diverse scrieri în prosă. În chipul acesta d. Vasile Alecsandri a devenit cu drept cuvânt principele poezilor români.

Despre scrierile sale nu s'aũ enunțat până acum, decât nisce opinii isolate, cele mai multe formate în fuga mare, puține altele bazate pe studiũ, dar pe un studiũ nesuficient. Astăzi, când tôte opurile d-lui Alecsandri se află întrunite în numărôsele volume, publicate de d. Socec și comp., astăzi criticii nostri pot să facă studie mai îndelungate și mai aprofundite asupra lor.

Noi în îngustele colône ale foiei acesteia nu putem servi, decât cu o mică și fugitivă dare de samă despre caracterul bogatului tesaur literar, pe care marele poet l'a depus în mânilor națiunei sale.

Nici unul din poezii nostri, afară de d-nul Alecsandri n'a sciut, unde începe calea cătră Parnasul românesc. D-sa singur a găsit începutul acelei căi, și anume, l'a găsit în productele poetice ale poporului. Culegându-le cu mult zel, cu multă grijă și c'un gust deosebit, descoperitorul minunilor museii țărănesce se inspiră de naivele lor frumuseți, de puterea fantasiei poporului și de înalta lui cugetare. Putem dice fără esagerațiune, că d. Vasile Alecsandri, deschidând posterității isvorul de aur al poeziei naționale, a devenit încă odată atât de mare poet, pe cât era. Armonia cea neajunsă, limba cea dulce, apoi stilul cel simplu și elegant, care se găsesce în poezia noastră poporală, formeză cele trei însușiri de frunte ale poeziilor d-lui Vasile Alecsandri. Ca rezultat al cercetărilor și ostenelelor sale pe terenul literaturii poporale, ilustrul nostru poet scôse la lumină o grôsă colecțiune de Balade și cântece naționale și prin acesta puse un monument neperitor museii poporului român.

Să trecem acum la propriile poezii ale d-lui Alecsandri. D-sa din capul locului a pășit pe scena literară ca un imitator al poeziei poporului. „Doinele și lăcrămiorele“ ne îmbată c'un profum necunoscut, ne răpesc c'un farmec puternic, fiind-că sunt un produs cu totul original în limba română. Ritmul, limba, stilul sunt curat ale poeziei poporale; ba chiar și unele cugetări d. Vasile Alecsandri le esprimă după modul naiv al poporului; d-sa împrumută dela popor mai tôte acele frase, care formeză caracterul distinctiv al graiului românesc.

Încetul cu încetul d. Alecsandri a început a se mai depărta de idealul sêu primitiv, de poezia poporală, și anume în cecece privesce stilul, forma versurilor și cugetarea. În „Pasteluri“, poetul nostru devine deja mai artistic, mai complicat în forme și cugetarea sa planeză prin sfere mai înalte. Și acest soiũ de poezie nu formeză, de cât o punte de trecere între prima epocă și între cea actuală. Începând, decă nu ne înșelăm, cu „Dumbrava roșie“, d. Alecsandri a urmat a compune acel lung șir de balade, legende ect. cu sujete curat naționale, care storc până la cel mai înalt grad admirațiunea noastră. Patriotismul, care nici odată n'a lipsit poetului nostru, abundeză în poeziile acestei epoci

din urmă; focul, cu care caută să ne cânte pe bravii din trecut, pe un Dan căpitan, pe Ursoiū și pe alții, trece din pieptul poetului în piepturile celor ce-l ascultă sēu îl cetese; sublimitatea ideilor de multe ori ne pune în uimire.

Obiectele, pe care le-a tratat d. Alecsandri în poeziile sale, sunt mai ales amorul, iubirea de țeră, vitejia și gloria românească. Aceste două din urmă idei l-au preocupat în totă viața. D. Alecsandri avu parte să le vadă realizate, ceea ce-l face să încheie astfel una din cele din urmă poezii ale sale¹⁾:

„Mi-am vădut visul cu ochii, de-acum pot să mor ferice!“

„Astăzi lumea ne cunoște: Român țice, Viteaz țice!“

Cu aceste frumoase versuri, care ne aduc aminte curata rugăciune a bătrânului Simeon, terminăm și noi puținele noastre rânduri. Despre dramele și prosa marelui poet vom vorbi în articol separat, având de scop a răspunde la părerile unor critici, pe cari i-au iritat preste măsură teatrul și limba d-lui Vasile Alecsandri.

O dușmăniă cu bun sfârșit.

Novelă istorică.

(Fine.)

După câte-va zile de călătorie, Grigore și călăuzul sēu, care era un argat din curtea lui Constantin Filipescu, sosiră în Iași, obosiți și tot albi de pulbere. Tinerul se simția fărmeccat, când gândia, că preste câte-va momente va fi strēns în brațele părinților. Cei două călători percurgeau călări una din stratele mai mari ale Iașilor, întrebând ici colea pe câte-un trecător de gazda lui Ivașcu Băleanul. Când erau să esă din acea stradă, étă că se întēlneșe c'un convoi funebru: călăreții noștri se lipesc cu caii de un zid, își iaș cușmele de pe cap, facēndu-și cruce ca nișce bunii creștini și șoptind: „Dumneșeu să-l erte!“ Dar să vedī lucru de jale și neașteptat! Pe urma coșciugului mergea togmai mama lui Grigore însoțită de copilașii ei și plāngeau de vērșau lacrimile pērēu. Bietul Grigore sări îndată jos de pe cal, străbātu prin mulțime și apropiindu-se de buna lui mamă, îi sărută mâna și voi să grăieșcă ceva. Falnica mamă recunoscēnd pe mult doritul ei fiuș îi țise cu lacrimi: „Dulcele meū fiuș, ai rēmas fără tātă; el este acela, pe care-l ducem la mormēnt. Grigore începū să plāngă ca un copil mic și însoția cușciugul purtând pe mama lui de subțioră.“

După terminarea înmormēntării jalnica familieă întorcēndu-se la gazdă, vēduva-mamă spuse fiului sēu, că cea dintăi pricină a morții tatălui lui, a fost dorul cel îndelungat și neconținuta îngrijare pentru dēnsul, adecă pentru Grigore. Decă acest din urmă ar fi sosit c'o sēptemână mai curēnd, Ivașcu ar fi scăpat de bōlă și s'ar fi făcut erășī sănătos, — acēsta era credința nenorocitei vēduve.

Grigore mângăie, cât putu, pe mama și pe frățiorii sēi, promițēndu-le, că el va purta grijă de dēnsii ca un al douilea tată. Buna-voință și energia n'ar fi lipsit junelui boer pentru acest scop, ba nu i-ar fi lipsit nici chiar înțelepciunea. Dară o altă nenorocire veni fără veste asupra familiei rēposatului Ivașcu. La vre-o patru, cincī zile după înmormēntarea numitului boer, vēduva lui și Grigore primiră un răvaș din partea căpitanului Constantin Filipescu, prin care li se spunea, că Voievodul Șerban, întēritat de fuga tinerului, a confiscat totă averea mișcătore și nemișcătore a Ivașcului, că prin urmare pribegii să nu mai aștepte nici un venit, nici o subvențiune din Țera românească.

„După tōte altele, étă-ne și la sapă de lemn, étă-ne rēmași pe uliți!“ — esclamă detunata vēduvă. — „O, fiul meu, ce ne vom face? Tiranul de Șerban vrea să ne

pērdă cu totul, rēsplăti-i-ar Dumneșeu după faptele lui de păgân!“

„Nu te teme, mamă“ — rēspundea Grigore cu resoluțiune bărbătească — „Dumneșeu nu ne va lăsa, nici nu va ajuta rēsbunătorului Șerban, ca să ne pērdă. Vom găsi și noi vre-o cale de scăpare, cum gășese atăți alți nenorociți. Fi cu inimă, draga mea mamă și te rōgă lui Dumneșeu!“

Grigore se puse pe gânduri. El vedea bine, că în Moldova nu vor putea trăi fără avere. Recunoscū decī nevoia, de-a pribegi în altă țeră, adecă sēu în Polonia sēu în Ardeal. Junele boer se decise pentru Ardeal, mai vērșos din acel motiv, că-cī rēposatul sēu părinte avusese cunoscință cu principele aceșei țeri.

„Să trecem“ — țise într'o țig Grigore cătră mama sa — „să trecem în Ardeal la prințul Apafi; el nu va fi nesimțitor față de sōrtea noastră, ci ne va aședa într'un tērg de-ale lui, dāndu-ne și venituri, din care să putem trăi până se vor mai schimba timpurile.“

„Așa ar fi, fētul meū“ — rēspunse vēduva — „decă am fi numai noi amēndouș; dar, uite, suntem capete multe și prințul Apafi va sta la îndoielă vēdēndu-ne atāt de numēroși.“

Acēstă împrejurare implu spiritul lui Grigore de nedumerire.

Ei, dar unde nu mai pōte omul, acolo ajută Dumneșeu.

Așa s'a întēplat și aici. Dumneșeu trāmise ajutorul ca din senin.

Boerul, stăpānul caselor, unde găzduia familia Băleanului fu informat de un argat al aceșei familie, despre miseria, la care ajunseră urmașii lui Ivașcu, despre planul lui Grigore și-al vēduvei, de-a pribegi în Ardeal, în fine, despre piedeca, ce le punea în cale copiii mai mici. Bătrānul boer, om cu frica lui Dumneșeu, alergă numai decāt la vēduva Băleanului și ceru pe copiii mai mērunți, ca să-i țină în casă la sine, până vor veni zile mai bune.

Grigore și vēduva-mamă primiră cu mulțanită acēstă facere de bine din partea boerului. Copilașii fură duși fără amēnare la generosul lor patron.

În chipul acesta pribegirea în Ardeal nu mai întēpina nici o piedecă. Mama și fiul se călătoriră, însoții de câți-va argați. Pe timpul acela o astfel de călătorie cu căruța era fōrte anevoioasă: căile prin munți fiind rele, bietii călători erau espuși în fiă-care moment la pericole neprevēdute. Greutățile și neplăcerile nu lipsiau nici afară din munți, pe șesurile și prin pădurile țerei. Dară Junele Grigore și mama sa nu țineaū samă de nimie, numai să-și pōtă ajunge scopul:

¹⁾ »Ođă ostașilor romāni.« Veđi »Alb. Carp.« N. 21, 1878.

dênșii se părea, că nici nu simt trudele și ostenețele. Ia care erau supuși.

Abia după o săptămână de zile sosiră la curtea lui Apafi, care se afla pe atunci în castelul dela Elisabeta. Fiind admiși înaintea principelui, pribegii povestiră acestuia totă istoria patimilor, prin care trecuseră, și-i făcură învederat pericolul, ce-i amenința din partea lui Șerban-vodă. Tinerul Grigore produse o impresiune foarte bună asupra Prințului: ba, putem dice, că acest din urmă începuse deja să-l aibă în dragostea sa.

„Domneșca noastră hotărîre vi se va aduce chiar astăzi la cunoștință“ — răspuse Prințul. — „Nu vă depărtați de castel, ca să vă poți găsi curtenii mei, când vă vor căuta.“ Pribegii eșiră mulțumiți și aveau cea mai bună speranță despre viitor.

Hotărîrea princiară se făcu în câte-va momente și etă cum: Principesa stănd la o ferăstră a castelului, veduse pe pribegii atât la intrare, cât și la eșire. Densa se duse îndată la Principe și se informă cu de-amăruntul despre sôrtea acelor străini. Aușind istoria nenorocirei lor, Principesa dișe cu compătimitire:

„Să-i ținem aici în castel, să purtăm noi grijă de dênșii.“

„Eū mă 'nvoesc“ — răspuse Prințul și trimise om, care să spună pribegilor, că vor rămânea la curtea domneșca.

Grigore plăti argaților simbria și le dete drumul ca să se întorcă în țeră, apoi dimpreună cu mama sa, el alergă la Prințul și la Principesa, de le mulțami cu lacrimi pentru nemărginita lor bunătate. Mama și fiul primiră în castel locuința lor proprie, precum și toate cele-lalte trebuincioșe pentru viață. Ba mai mult încă: Prințul Apafi dete lui Grigore un profesor, care să-l învețe latinesce, că-cî avea de gând a înălța cu timpul pe acest june la nisce funcțiuni însemnate, vedându-l atât de deștept la minte. Grigore petrecea foarte mulțamit la curtea Prințului Apafi; numai două lucruri turburau din când în când, ales în orele de nopțe, această mulțamire a lui; acele două lucruri erau: môrtea tatălui său și depărtarea de Smaranda, care-i căduse la inimă pentru totă viața.

Să ne întorcem acum érašii la curtea lui Șerban-vodă în Bucuresci. Voevodul domnia tot cu mai multă asprime și se ținea morțiș de planul său de-a scôte pe Turci din Europa. El nu băga în samă sfaturile unora dintre frații săi și-ale lui Constantin Brâncovanul, cari se încercau să-l abată dela o întreprindere, prin care ar fi putut aduce nenorociri grozave preste țeră.

În familiă, Șerban avusese destule supărări. Mai mulți copii îi muriră unul după altul, atât băeți, cât și fețite: în cele din urmă nu-i mai rămaseră decât doi, adecă Smaranda și un copilandru cu numele Gheorghe. Smaranda era fată mare: frumusețea, învățătura și înțelepciunea ei făceau mândria și mângăerea Domnului. Însé de cât-va timp încóce părinții observară la fiica lor un fel de tristeță statornică, a cărei cauză nu puteau s'o descopere. Ei se încercau în tot chipul să înveselescă pe Smaranda și să-i alunge întristarea, dar îndeșert. Bieta fată suferia din cauza lui Grigore, al cărui amor o consuma în taină și-a cărui nenorocire o impluse de gânduri și de grijă. Ne avénd speranță, de a-l mai vedea vre-odată, ea nu mai ținea mult la viața lumii acesteia. Drept aceea începu a se ruga de părinți, ca să o dea la monăstire. Mai întâiu părinții nu sciau, decât să zimbescă față de o cerere ca această,

care li se părea a fi numai un răsfeț al tineretelor. Însé Smaranda, cât era anul, ținea una: monăstire, și monăstire!

Acastă ideă a fiicei sale nu venia Domnului nici decum la socotélă. Dar era foarte greu a mai abate pe Smaranda dela hotărîrea ce luase: densa ducea deja o viață curat călugărescă: fugia de orî-ce petreceri, fiă cât de nevinovate ar fi fost. căuta singurătatea prin toate colțurile palatului, se deprindea numai cu cartea și cu lucruri de mână. Un singur mijloc credea Principele, că ar putea alunga ideia călugăririi, și anume măritatul. Prin urmare Șerban și Dómna sa începură a-și bate capul, după cine ar putea da pe Smaranda cea frumoșă și cea învățată? Ambii erau învoiți, să-și caute ginere numai între boerimea de țeră. Șerban se puse deci pe căutate prin ómenii de-ai săi, pe cari-i trimitea prin totă țera. Căută un an și nu găsi tiner, să-i fiă pe plac; mai căută un an și érašii nu găsi. Era si greu să găsescă om cu toate aceste însușiri, ce urméză: dintre boeri de frunte, frumos, cu multă învățatură de carte și înțelept din fire. Astfel de ginere poftia Șerban.

Domnul și Dómna începeau să despereze, ca și fiica lor, care se topia de suferințe.

Într'una din zile dascalul Aristide stănd din întemplantare de vorbă cu Voevodul, dișe cu îndrăsnélă cătră acesta:

„Măria Ta, ved, că de vre-o două ani îți tot bați capul căutându-ți un ginere, cum se cade. Mai bun ginere n'ai fi putut avea dela Dumneșeu, decât pe Grigore Băleanul, care era și frumos și cu învățatură de carte. Dar cine scie, ce se va fi făcut acel tiner fără tată și fără avere . . .“

„Bine diçi, Aristide, prea bine diçi. Voiu cerca, dór de-î voiu da în urmă. Acum lasă-mé singur, dascale, că vom mai vorbi de altă dată! Domnul roști aceste cuvinte c'un ton mai vesel ca de obicei. După ce se depărta Aristide, Șerban trimise după căpitanul Constantin Filipescul. Într'aceea el chiemă și pe Dómna la sine, de-î aduse aminte de Grigore Băleanul. Dómna ar fi fost mulțamită pe deplin c'un astfel de ginere.

Cum sosi Constantin Filipescul la palat, Șerban-vodă îl luă de subțioră și-l întrebă despre Grigore, unde se află.

„În Ardeal la prințul Apafi“ — răspuse întrebatul. —

„Acel prinț îl are ca pe un fiu, pórtă mare grijă de dênșul și de mama lui. Spun boerii, care au trecut prin Ardeal, că junele Băleanul a învățat multă carte latinescă și-a ajuns la mare procopsélă.“

Atăta era de ajuns Voevodului. El porni numai de cât pe un boer cu cărți la Grigore și la mama sa, provocându-i să se întorcă în țeră, ca să-i fericescă. Dintru întâiu pribegii nu urmară invitării Domnitorului, că-cî nu aveau încredere în promisiunile lui. Voevodul vedénd acea lipsă de încredere, trimise pe Constantin Filipescul c'un al doilea rând de cărți, dintre care unele erau adresate prințului Apafi. De astă dată mama și fiul se mai încerdură, își luară diua bună dela binefăcătorii lor, mulțamindu-le cu lacrimi fierbinți, și-apoi plecară cu căpitanul Constantin.

A două di, după sosirea în Bucuresci, veduva Băleanului și Grigore fură chiemați la palat, unde au fost primiți în audiință de Șerban-vodă și de Dómna sa.

„Cele trecute uitate să fiă!“ — dișe Domnul; apoi apropiindu-se de veduva adause: „De astăzi înainte averea răposatului Ivașcu va fi a d-tale, jupănésă.“ — Fără să permită veduvei de-a mulțami, Șerban se grăbi cu pașii spre frumosul Grigore și apucându-l de mână dréptă îi grăi astfel:

„Pe tine, fetul meu, te fac astăzi mare-postelnic la curtea mea și peste curând te voi face și ginere, că-cî nime mai mult decât tine nu merită să fiă soțul Smarandei. De sêră vom serba logodna.“

Vêduva și Grigore nu-și puteau opri lacrimile, pe cînd săruta mîna Domnului.

O, dar cât de fericită se simți bieta Smaranda în momentul acela, cînd revêdu pe Grigore, cel în veci dorit, și cînd i se vestise, că el va deveni soțul, . . . Frumósă

domnița se părea născută din nou, că-cî tóte urmele suferințelor de pînă acum dispărură din fața dênsei.

Nu mai trecu mult timp, și se făcu și nunta tinerilor, anume în anul 1688. Nunta a fost din cele mai strălucite; între óspeți se află și reprezentanți dela prințul Apafi și dela Domnul Moldovei.

Êtă, cum s'a sfêrșit dușmânia lui Șerban Cantacuzin cu casa lui Ivașcu Băleanul! . . .

I. Al. Lăpêdat.

Visite într'o mină de cărbuni în Belgia,

de Iosif Popescu.

(Continuare.)

„La 150 de metri!“ comandă șeful. Chișița se puse îndată în mișcare cu o iuțelă considerabilă. O impresiune ciudată resimți scoborîndu-mă cu iuțelă în sînul pămîntului. Un întunerec adânc domnia în puț; numai lampele nóstre păreau ca dóue puncte luminoase. Chișița sbura repede și fără sgomot; numai picăturile de apă, care cădeau de pe pîreți, întrerupeau, prin musica lor monotonă, făcerea generală. Mi se părea, că oscilez în aer fără nici un sprijin și un moment fui impresionat atît de ciudat, încât mă rîzina de soțul meu de călătoriă aeriană.

„Da.“ dîse acesta surîdînd, „așa este, cînd se scobórá cineva pentru prima óră în puț.“

Deodată chișița se opri ca prin farmec. Ne aflam la o adâncime de 150 metri. O lumină mai mare ne întîmpină și o boltă spaciósă se presentă privirilor nóstre. Șeful trecu din chișiță pe pămînt solid; eú îl urmaí cam orbecînd.

„Aici,“ dîse ciceronele meu, „ne aflăm în galeria, care servece la trecerea aerului stricat, cînd se urcă la suprafață. Să ne oprim un moment pentru ca să-ți se obișnuéscă ochii cu întunerecul; pe urmă vom visita galeria acésta.“

Eú mă aședai pe o laviță, care se afla în acest fel de anticameră a negrului palat suteran, pe cînd șeful vorbia cu un pázitor al camerei.

După câteva minute pornirăm. Șeful deschise o pórtă, pe care o reînchise cu grijă după trecerea nóstră; după câtî-va pași se ivi o a dóua pórtă, pe care o deschise și închise cu aceleași precauțiuni. Atunci se opri un minut și ascultă. Un sgomot confus se auđi, ca vuetul unui torent, care se precipită cu turbare de pe munții stîncóși. Un moment fui fórté nișcat: mi-se părea, că pămîntul se surpă peste capetele nóstre. Șeful ghici turburarea mea.

„Este curentul de aer,“ dîse el, „care a eșit pe porțile întredeschise. Aceste porți sunt făcute, ca să siléscă aerul stricat a se urca la suprafață printr'un alt puț, numit puțul de aerisire, pe care mergem să-l vedem acum.“

Înaintărăm printr'o galeriă de formă trapeză, care era destul de înaltă pentru șef, un om mic la stat, dar prea mică pentru mine. Pămîntul era susținut printr'o lemnăriă, care se compune din trei părți: doui stâlpi înclinați pentru susținerea pîreților laterali și o bárnă horizontală, rîzimată pe celelalte dóue pentru susținerea coperișului. Tot la câte o jumătate de metru se rădica o astfel de lemnăriă. Între aceste cadre și între pămînt erau întepenite legături de nuele, care susțineau sîrîmă-

turile de piatră și pămînt. În părțile, unde terenul era mai puțin solid — pămînt nisipos — lemnăria era înlocuită printr'un zid boltit. Într'alte părți, unde galeria era tăiată în stîncă, pîreții și coperișul se susțineau singure.

„Spune-mi, mă rog,“ dîsei eú, „câte galerii de felul acesta aveți în mină și câte strat. . . . Vorba mea fu întreruptă printr'o isbitură sdravénă. Capul meu făcuse cunoștință prea intimă cu unul din lemnele, care eșia prea tare afară. În timpul vorbirei uitasem să mă plec și abia acum înțelesei la ce servece pîlăria de piele tare; fără ea consecințele ar fi fost mai grave.“

„Bagă de samă!“ îmi dîse șeful, — „lemnăriile nóstre nu sunt așa de regulate ca în teoriă. Ele se strică ușor și trebuesc derese în continuú. Êtă-ne la puțul de aer!“

Mă apropiái de o deschidere mare în puț și privii înlăuntru făcînd să lumineze lampa mea cât se putea de departe. Puțul de aer avea o secțiune circulară și era construit din zid de cărămidă.

„La gura lui,“ îmi dîse șeful — „se află dóue mașini ventilátore, care absorb aerul din mină și-l dau afară. Aerul curat se scobórá în mină prin puțul, prin care am venit, și se duce la o adâncime de 300 de metri. Acolo se împarte prin tóte galeriile, de unde se urcă la un al douilea etagiú la o adâncime de 260 metri sub suprafața pămîntului. Pe urmă se urcă în acelaș mod și succesive la 230, 200 și 150 metri. De aici prin galeria, în care ne aflăm noi, se concentrează în puțul de aerisire; acesta, după ce l'a absorbit, îl dă afară, încercat de miasme și de gazuri veninóse.“

Într'adevêr organul meu mirositor fusese deja atacat într'un mod cam neplăcut. Un miros de mucigaiú și o mulțime de alte mirosuri nedefinite îmi prodususeră o ușoră durere de cap.

„Așadară,“ observaí eú, „D-vóstră aveți aici patru etagiuri, vê aflați într'un cas escepțional, că-cî de obiceiú minele nu aú mai mult de dóue rînduri de galerii, un rînd, unde se priimesc cărbunii exploatați, și altul superior, pe unde se întórcé aerul stricat.“

— „Da,“ dîse el, „și acéstă stare escepțională provine de acolo, că la început se exploata mina într'un mod defectuos; o mare parte a bogăției minerale rêmânea în pămînt. Noi am reînceput aceste lucrări și de aceea suntem siliți să exploatăm la mai multe etagiuri, deși cu mari chielteue pentru întretinerea atâtor lemnării. Dar să mergem, că-cî timpul trece.“

Șeful plecă înainte și eú îl urmaí în tăcere cu o

băgare de samă deosebită, că-cî nu voiam să mai cerc odată tăria pălăriei mele de lemnăriile galeriei. De altcum trebuie să o recunosc, de câte ori pericolul era mai amenințător, soțul meu avea grijă să mă prevină.

„Atențiune!“ — strigă el de odată, „să nu dai în gaura acésta, prin care comunică etagiul dela 150 metri cu cel dela 200 metri.“

Eū mă ferii de gaură și mă lovii din nou cu capul, seū mai bine dis, cu pălăria de un afurisit de lemn. Era mai să mă necăjesc; mă resignai însē la sôrte-mi. ca un bun creștin, și de aci încolo âmblai tot plecat spre marea supărare a miđlocului meu. Trecuse mai bine de o oră, de când ne aflam sub pămēt și étă că ajunserăm la o gaură, care părea făcută mai mult pentru animale tērtore, decât pentru nobila ființă omenescă.

„Pe aci trebuie să întrăm,“ — dîse șeful cu linisce, — „pentru ca să ajungem într'o tăietură,¹⁾ care se afundă până la 200 metri.“

Credeam, că omul meu glumesce și găsi de cuviință să surid pentru a-î arēta, că sunt încântat de spiritul lui. Dar' vai! el se și făcuse nevedut. Lampa lui mai aruncă câte-va raze de lumină, ca și când ar fi vrut să-și riđă de uimirea mea, pe urmă rămăseî singur.

„Fiă voia Domnului!“ dîsei atunci făcēdu-mi cruce și mă aruncaî în gaură.

— „Întră întâiū cu picioarele,“ auđii atunci o voce, care părea că ese din fundul pămētului, „întră întâiū cu picioarele și tēresce-te pe spate, ținēnd lampa în sus cu degetul cel mare al mînei drepte.“

Urmai întocmai instrucțiunile geniului meu păzitor, alunecai cum putui cu picioarele înainte printr'un canal forțe strîmt și inclinat de vre-o 45 de grade.

După câte-va minute, pentru mine câte-va secole, de o locomoțiune incompatibilă cu rangul înalt al omului în natură, ajunserăm într'un spaciū mai larg și înalt de vre-o 60 centimetre. Aci ne aflam în tăietura, unde puteam ședeja jos cu destulă comoditate. Însē de odată simții apa curgând pe sub mine.

„Ce sfinții!“ strigai speriat, — „am dat de apă.“

„Într'adevăr.“ — observă șeful — „aici e puțină apă, dar nu face nimic.“

Ma mulțumiî cu acest răspuns destul de laconic, și mă întocmiî cât se putea de comod pentru a putea vedea ce se petrece în jurul meu.

La lumina unei lampe identice cu ale nōstre, un băiaș tăia la cărbuni. Locul, unde ne aflam, era destul de larg și stratul de cărbuni se vedea inclinat cam de 45 grade. Stâlpi de lemn susțineau coperișul, care era luciū, ca o oglindă și rēșfrângea razele slabe și roșietice ale lampelor nōstre.

În fața mea vedeam stratul de cărbuni negru și sclipicios, amestecat pe ici, pe colo cu câte o vênă subțire de pētră lutosă.

În dosul meu, la ôre-care distanță se rădica, un pārete artificial făcut din bucăți de pētră. Acéstă pētră infunda locul rēmas gol după exploatarea cărbunilor. Umplutura, (seū rambleurul), susține coperișul, care s'ar putea surpa fără sprijin.

Să-și inclupuiescă cine-va o suprafață plană, înclinată de 45 grade sub horizont și va avea o idee despre locul, pe care ședeam. Starea luciă și alunecosă a acestei suprafețe mă silia să mă razim de stâlpi cu picioarele pentru ca să nu merg la vale fără voia.

Stratul de cărbuni era tăiat în formă de trepți rēsturnați de-alungul înclinațiunei. Fiă-care băiaș avea o tréptă pentru sine și era protegiat prin tréptă superiōră încontra bucăților de cărbuni, care alunecau pe planul înclinat. De unde eram eū, nu puteam dară să vedē decât un singur lucrător, care tăia cărbunii cu un săpoiū identic cu al șefului.

Privii cu interes la acéstă sērmană ființă, care-și petrecea vieța într'o nópte eternă, înegrit de praful de cărbuni, udat de apă, care curgea sub el și tăind fără încetare stratul dur într'o poziția incomodă. Amară pâne!

Într'aceea șeful și făcu observațiunile necesare, dede instrucțiunile cuviincioșe și-și continuă drumul. Eū alunecai după dēnsul tērînd cu mine o grămadă de cărbuni și după o cotitură ajunserăm la un al douilea băiaș, care îndeplinia aceeași lucrare ca cel dintăiū. În zelul meu de-a urma șefului era mai să apuc pe o cale greșită. În repeđiciunea mișcării, picioarele mele se îndreptaseră cătră un canal strîmt, numit urloiū care se lasă în rambleur pentru transportarea cărbunilor la etagiul inferior.

Șeful mă făcu însē atent la acéstă împrejurare și eū avui timpul să mă opresc. Cu tōtă emoțiunea produsă prin adevēratul pericol, din care am scăpat, avui destul sângerere pentru a numēra vre-o dece trepți, până când ajunserăm udați cum se cade de-asupra galeriei dela 200 metri.

„Lasă-te în jos fără frică,“ dîse șeful, și eū mă strecurai printr'o gaură îngustă, care mă conduse în galeria.

Făcusem un drum de vre-o 70 de metri. Mulțamiî provedinței, că m'a purtat fără accident în acéstă călătorie periculosă! Simțiam hainele ude lipinduse de piele și la lumina lampeî vedeam noroiul de pe ele, dar ceea ce vedusem mă interesa prea mult pentru ca să mă gândesc la aceste detaliuri.

Galeria dela 200 metrii nu presenta nimica particular în construcția sa. Numai vagonașele, care primiaū cărbunii direct prin două seū trei urlōie, întreupeau goli-ciunea acestei galerii.

Plecarăm înainte. La câțiva pași șeful se opri, rădică lampa în sus și se uită la nisce plăci de cositor, care purtau cifre.

„Ce este asta?“ întrebaî eū.

— „Plăcile, pe care le vedî,“ dîse soțul meu, — „îndică de unde aū început lucrătorii într'o đî anumită, pentru ca să se scie, cât înaintēză în 15 đile, că-cî lor li se plătesce după cât aū lucrat, ér' nu pe đî.“

Rădicaî lampa să vedē și eū semnul; atunci auđii o pocnitură ușoră și lampa mi se stinse.

„E gazul,“ — dîse șeful, pe când eū remăsesem înmărmurit. — „Nu face nimic. să mergem,“ — adăogă el și plecă înainte. Eū îl urmaî.

Deodată vedui un punct luminos, care se apropia de noi. În acelaș timp se auđi o uruitură îndepărtată, asemenea unui tunet la mare distanță. Punctul luminos sosi aproape de noi, și atunci vedui o ființă mică cu două picioare. Đic ființă cu două picioare, fiind-că la prima privire nu vedui decât două ochi sclipicioși; restul era acoperit

¹⁾ Tăietură (taile) se numesce partea unui strat de cărbuni, care se află în exploatare, adică se taie.

cu un strat de cărbuni. Statura mică a acestui personaj și costumul lui, care părea făcut din cărbuni, mă făceau să cred, că văd înaintea ochilor mei un fel de geniu pitic, domnitor peste aceste regiuni. Șeful mă aduse la starea reală a lucrului luându-mi lampa și adresându-se în limba valonă către acest pitic:

„Du-te în cateriă¹⁾ și aprinde lampa acésta.“

Într'aceea uruitura se apropiase foarte tare și devenise asurzitoare.

„La o parte,“ dișe călăuzul, „lipesce-te de părete!“

Abia avui vreme să îndeplinesc această recomandată. Un tren de vagonașe trecu pe lângă noi tras de un cal țapen. Numărai vre-o zece vagoné.

„Cine este piticul, care mî-a dus lampa?“ întrebai eu. — „Este un copil de vre-o zece ani, care face oficiu de servitor. Pentru fiă-care despărțământ al minei avem un astfel de băiat, care îndeplinesce tot

soiul de serviciu mic. Dar să ședem puțin până vine lampa D-tale.“

Ne aședărăm pe câte o piatră.

„Cum se face?“ începui eu, „că se primesc copii așa de mici în fundul minei, în acest labirint de galerii, unde și omul mare se poate perde?“

— „Hei!“ răspuse soțul meu, „numai începând de curând poți ajunge cine-va lucrător iscusit. Ce era mai înainte, când se priimiau femeii și fete tinere în mine? Atunci să fi vădut partea frumoasă a genului omenesc, de sigur nu ai fi recunoscut-o. Aceste ființe, care își perdeau ori-ce grație a secului lor, nu mai aveau nici calitățile neapărat de lipsă ale unei mame de familie, fără să considerăm înalta imoralitate a acestui amestec de secse într'un întunec etern. Din fericire acest obicei barbar a dispărut din provincia noastră, cu toate că în alte părți a

Generalul Loris-Melikoff.

¹⁾ Cateriă este un loc închis lângă puț, un cabinet, în care un funcționar înscris cu numele lor lucrătorii, cari s'au scoborit și au eșit, precum și tăietura, unde se află ei. Tot-deodată în acest cabinet închis se aprind lămpile stinse în mină, că-cî prezența gazului grison interzice lucrătorilor de-a lua chibrituri cu sine, séu chiar instrumente, cu care ar putea deschide lămpile.

rămăș încă în vigóre.“

„Dar,“ observai eu, „trebuie să recunoști, că nici întrebunțarea copiilor în mine nu este o faptă morală, nici umană, și că cercetarea unei scóle de băiaș-cărbunar, cum există în Seraing, le-ar aduce mai mult folos.“

(Va urma.)

Generalul Loris-Melikoff.

Direcțiunea supremă a corpurilor ruse din Asia o are marele-duce Michail, dar generalul Loris-Melikoff este comandantul „en chef“ efectiv.

Denumirea acestuia a făcut mulți geloși în armata rusă și, socotind numai vechimea, de sigur mulți generali ar avea mai mult drept la onórea ce i s'a făcut. Împê-

ratal însuși la alegere a luat în considerare numai cūali-tățile personale.

Generalul Loris-Melikoff este armean și se trage dintr'un vechiū principe al țerii, după cum o arată numele său. Lori este un district al guvernului din Tiflis; Melik, Melek în limba arménă, ca în cea persană și arabă, însem-

méză principe, rege: off sôu ow este terminațiunea, pe care o iaă streinii rusificându-și numele. El e de 50 de ani, un veteran al resbelilor din Caucas; a figurat în 1855 la impresurarea Carsului ca colonel de cavaleriă. După luarea orașului, generalul Murawieff l'a numit comandant preste oraș. Cinci-sprê-dece ani mai în urmă, când s'a pacificat Caucasul pe deplin sub marele-duce Michail, generalul Loris-Melikoff a fost trâmîs în Vladicaucas ca guvernator. Pe urmă trebui să iea concediū din cauza sănătății, visită Parisul și petrecu câțva timp la Wiesbaden. Acolo s'a întelnit cu împêratul și de acolo a fost chiămat, după declararea resbelului, pentru a i-se încrede postul principal în armata din Asia.

Cei mai mulți soldați ruși trebuie să fiă și diplomați pentru a vicleni în resbelele Asiei cu spiritul oriental, pentru a profita de conflictele de interes, care se nasc între contrarii lor prin amestecarea raselor și prin concurențele ambițioase, pentru a ghici și întrebuința mijlocele, care pot deștepta simpatia popórelor cătră Rusia. Când o armată se aruncă în singurătățile îndepărtate ale Asiei centrale lipsită de comunicațiuni repeși cu lumea civilsă, responsabilitatea generalului este îndecită. El trebuie nu numai să fiă un șef învingător, dar și un administrator, pentru a-și susține armata, un diplomat pentru a se învoi cu locuitorii și a trage folos din învingerile sale.

În felul acesta generalul Melikoff pôte fi socotit între ómenii remarcabili ai Rusiei. Afară de limba rusă și franceză, mai vorbește limba arménă, turcescă, tătărăscă și persană, și nimeni nu cunoșce mai bine trebile Rusiei asiatice. De aci provine, că Curđii și Carapapacii sunt mai dispuși a da ajutor Rușilor, decât Turcilor.

„El s'a luat fôrte îndemânatie pe lângă dênșii.” dice Messengerul official din Tiflis. „Înainte de declararea resbelului, s'a pus în legătură cu persónele cele mai cu vađă ale triburilor periculóse. A sciut să le câștige inimile prin provocări, lingușiri, daruri, și eu deosebire prin promisiuni, că-î va face să între în serviciul Țarului cu remunerări.

Astfel s'añ supus mai toți șefii nomađi, din cari s'a format miliția ausiliară. Generalul Loris-Melikoff a câștigat pe deplin inimile acestor rêsboinicî, dându-le voiă să formeze escorta sa particulară. N'ați putea să vă închipuiți un tablou mai original, decât acela al statului nostru major, încungiurat de acești cavaleri Curđi și Carapapaci în costumele lor pitoreșci. Mărturia de încredere a generalului lingușesece în gradul cel mai înalt amorul propriū al acestor rêsboinicî naivi, cari se silesc din tóte puterile să merite laudele și rêsplata lui.”

Tot prin aceeași îndemânare a câștigat Melikoff și pe locuitorii pacinicî ai Armeniei. La îndemnul său, marele-duce Mihail a promis printr'o proclamațiune siguranță deplină locuitorilor pacinicî, cari se vor pune sub protecția legilor rusescei. Din-contră, satele, ale căror locuitori au fugit, s'añ nimicit. În modul acesta bieții ómenî aveau să alégă între siguranță și ruină. Acéstă măsură fu însoțită de bunul sistem, de a plăti cu bani gata tóte necesariile trupelor.

Resultatul acestei măsurî a fost nemărginit. Turcii nu plătiañ nici odată și locuitorii au avut ócașunea de-a compara cele dóue sisteme. Guvernatorul din Erzerum, într'o depeșă cătră marele-vizir, resumă astfel impresiunea produsă: „procederea Rușilor ucide patriotismul în Musulmani.”

În sfêrșit acest iscusit general a făcut din religieuna sa un instrument politic, rugând pe patriarhul Gregorian, șeful venerat al comunei, să le binecuvinte armele. Acéstă noutate a produs un entusiasmu nedescris între Armenii.

Astfel a făcut el cu iscusință tot ce se putea face pentru a asigura trupelor ruse o primire bună pe pământ inimic.

Décă silințele sale n'añ fost încununate togmai cu deplin succes, cauza acestui fenomen trebuie căutată în altă parte.

Generalul Loris-Melikoff a făcut tot ce se putea face!

Să mai reamintim óre cetitorilor nostri, că tot el este, care a supus și Carsul în rêsboiul actual? Faptul e prea cunoscut!

V a r i e t ă ț i.

Decorațiuni feminine. Se scie că Regina Engliterei a creat deună-ji un nou ordin exclusiv feminin: Ordinul imperiale al corónei Indiilor. El a fost deja conferit la 18 dóme: soțiile sêu véduvele vice-regilor Indiei, fetele foștilor vice-regi, soțiile secretarilor de stat pentru India, soțiile și véduvele guvernatorilor posesiunilor britanice în India. Mai există în Europa dóue-sprê-dece decorațiuni feminine. Cea mai vechiă este a Crucei stelate, creată în Septembrie 1658 de Împêrătésa Eleonora, véduva lui Ferdinand al II-lea. În 1714, Petru-cel-Mare a înființat ordinul Sânta Caterina, în onórea Împêrătéssei. Regele Bavariei are patru decorațiuni la dispozițiunea dómnelor: Sânta Elisabeta, creată de Electórea Elisabeta, în 1766; Sânta Teresa, datorită Teresei de Bavaria, 1827; Sânta Ana împărțită în dóue clase: Sânta Ana, din monăstirea dómnelor din Münich și Sânta Ana din monăstirea dómnelor din Würzburg. Württembergul are decorațiunea Sânta Olga, creată după resbelul franco-german de regele Carol, în onórea reginei Olga, fiica cea mai mare a Țarului. Spania are decorațiunea Maria Luisa, creată de soția lui Carol IV în 1792, și Portugalia ordinul Sânta Isabela, creat de Don-Joan, príncepele reginte al Portugaliei. În Germania este ordinul Luisa de Prusia, creat de Împêratul actual, pentru amintirea soției scele regina Luisa, mórtă în 1810, în etate de 34 ani. Mecklemburgul are decorațiunea Coróna Wendos, creată în 1864, și Saxonia ordinul Sidonia, creat de regele actual în Martiū 1871. Împêratul Maximilian instituise la Mexico decorațiunea Sântului

Carol, care fu dată cu prodigalitate dómnelor mexicane de nenorocita Împêrătésă Charlotta. Cât despre Francia, ea n'a creat nici o decorațiune exclusivă pentru femei; decât o femeii se distinge pe câmpul de bătăliă, ori prin căutarea bolnavilor în timp de epidemiă, ori în literatură, musică, pictură, etc., guvernul frances o deceréză cu legiunea de onóre. (Románul.)

O idee originală: Testamentul unui óre-care d-nu B... a fost deschis la un notar din Paris, și s'a veđut într'ensul dispozițiunea următoare: „Doresc negreșit ca corpul meu să fiă immormântat în cuferul „meu cel mare de piele, în loc de giulgiu. Iubesc acest cufer, „pentru că a făcut împreună cu mine de trei ori călătoriă în giurul „pământului.” Acest mod de immormântare va fi autorisat? (Dorobanțul.)

Pentru orientarea unora, cari ne întrébă, înseñnăm, că cel dintăi număr al fóiei nóstre din anul 1878 este No. 21, de óre-ce numerii din anul trecut s'añ continuat fără întrerupere; așadară înainte de No. 21 n'a apărut alt număr în anul 1878. Editura.

Poșta „Albinei Carpaților.” P. I. Marcoveț. Numerii vi se trâmît regulat.